

NADREJ

Državna licejska knjižnica
v Ljubljani

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Celje,
Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje.

Naslov za dopise: Celje pošt. pred. 43.
Telef. int. št. 65. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 20 Din,
za inozemstvo 30 Din.

Oglas: prostor 1×65 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer
se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

Samo tri stranke!

V državah z močno razvito industrijo je tudi kultura na višji stopnji kakor v agrarnih državah. Ljudstvo je dobro šolano in ima vsak dan razne liste na razpolago. Ker je njih izdaja po navadi velikanska, so tam listi tudi primeroma poceni. Ker so vsi sloji prebivalstva dobro v politiki poučeni, so tudi njihove strankarske in gospodarske korporacije dobro organizirane in zatorej močne.

Vsakemu posameznemu je jasno, v katero stranko pripada in kam mora oddati svoj glas. Radi splošne ljudske izobrazbe tam tudi na političnem polju korupcija skoro ni mogoča, vsaka stranka pridobi v resnici vse glasove, kateri ji po pravici gredo. V tem oziru predstavljajo tam tudi izvoljeni poslanci mnenje vsega naroda, in se vrši borba skoro samo v gospodarskih panogah.

Tako smo nakratkem skicirali strankarsko-politično utopijo moderne države. Drugače je pri nas, kjer narodna skupščina ne predstavlja izraza ljudske volje, ampak je napolnjena s poslanci, izvoljenimi z različnimi triki in mahinacijami. Ker ljudstvo — posebno v južnih krajih — ni še politično šolano, večina naroda še ne pojmuje važnosti politike, zatorej cvete pri nas politična korupcija in teror, kakor ga skoro svet ne pozna.

Ne moremo se meriti s svetovnim kapitalizmom, ali vendar, kdor je bil v drugih državah in pozna splošne razmere tudi drugod, se mora začuditi, kako je bil mogoč pri nas v tako kratkem času tak narast bank, tak napredek samo tega gospodarskega torišča in njegovih ožjih podjetij, ko vendar splošno primanjkuje vse potrebno in stokajo vsi sloji v državi.

To je jassen dokaz, da ima pri nas denarna kasta na najširši podlagi vse privilegije in protekcije pri vladah, zato izrablja samo ta bančna skupina vse narodno gospodarstvo v naši državi po svojih intencijah. Kar vlada sama nima pod monopolom, to je prevzel trust denarnih zavodov, in gre zares skoro ves promet z blagom skozi njihove prste. Zavaljo tega moramo v naši državi, ki v živilskih pridelkih naravnost plava, relativno najvišje cene sveta, ta režim je nam povzročil največje indirektno davke. Mezde in plačila za naša dela so pa zaostala

daleč od svetovne denarne paritete in plavamo torej tudi v splošni bedi, nezadovoljstvu in nezaupanju. Ker naš narod politično ni zrel, nima prave orientacije, pa se zateka v take politične tabore in za takimi političnimi vodjami, kateri ga znajo najbolj farbati in mu največ obljublajo.

Ni čuda, da narod splošno pada v siromaštvo, ko pa se sam izroča v roke svojih izkoriščevalcev. Ti zopet izvolijo take vlade, katere so jim všeč in postavljajo sebe in svoje prijatelje na krmilo. Nobena država na svetu ne pozna toliko raznih strank, kakor jih imamo mi, to je fakt! V tem se vidi politična nemoralna naših »narodnih« in »ljudskih« odreševalcev, katerim je samo za svoj lastni jaz. Čeprav pišejo in popevajo razne narodne himne, se skrivajo pod tem patriotizmom najgrše hijene, ta podkupljiva klika vodi danes 80% naroda v državi po krivici. Ker ni mogoče te krivice v enem dnevu odstraniti, se bo položaj v državi še mnogo poslabšal, gotovo je, da se bo reakcija še povečala, in lahko pride do krvave revolucije — konec vseh držav z nezavednim ljudstvom. Ali nam je to potrebno?

Ne, pa ne! Če bi vladala pravičnost v merodajnih krogih, bi to gotovo ne bilo potrebno. Vladal pa bo ta režim nadalje, dokler bo narod potiskan v tako temo. Današnji režim ljudskim nasprotnikom ugaja, samo da so sami na dobrem in imajo svojo patentirano pamet, za nas pa ima kultura vremena!

Da bi se ta položaj izpremenil, bi bilo treba pri nas samo dveh strank: ena meščanska in ena proletarska, vse brez verskega, plemenskega ali kakega drugega nepotrebnega ozadja. Kvečjemu da bi našemu strašno nazadnjaškemu kmetskemu (posestniškemu) sloju priznali pravico do svoje stranke. Jasno bi bilo potem vsakomur, kam spada in kam naj odda pri volitvah svoj glas. Tak položaj bi bil potem posledica, kakor je približno na Bolgarskem. Na ta način bi dobili v parlament dve, tri močne politične stranke, katere imajo v resnici nalogo delati po narodni volji za procvit naše domovine in države.

Ves proletariat pa naj bodo nižji uradniki, duševni delavci, prometni, tovarniški ali rudniški delavci in kmetijski trpinji, ki so kader za proletarsko stranko.

Veritas.

MILENIN:

Tone Seliškar: Trbovlje.

(Dalje.)

Slovenski literati, zlasti pa zaljubljena mladina, je gotovo široko odprla usta in izgubila solzne oči, ko je listala po rdeči knjigi — če jo je namreč sploh prišla v roke — in ni našla nobene srčne jeremijade. Da, smeli prijatelj, ki si zasadil svoj pesniški plug v nerazorano zemljo in orješ ledino naše poezije, dasi mnogi menijo, da je Pegaz poplul pri nas že ves plevel, če bi bil zabrenkal svoji predragi, ki ti jo je Bog morda poslal v to dolino solz, bi te bila pozdravila vsa »napredna« javnost. Tako pa se ji nisi prikupil in hudo ji je pri srcu, da si se šele na triintrideseti strani spomnil, da imamo pri nas tudi lahka dekleta. Kar začudil sem se, ko sem zagledal »Minco«, misleč, da tvoje srce vendar še ni docela okamenelo. Toda tudi tu sem se zmotil. Nisi ustregel zaljubljenim dekletom. Praviš, da je Minca črna že od rojstva in še bolj črna od ostrih saj. Kako je vendar mogoče opevati črno in povrh

še sajasto dekle? Pri nas smo navajeni videti dekleta med rožami, pa ne črna, ampak rdečkasto-bela, nekako tako kakor kri z mlekom, z mehкими ročicami in simpatično zao-kroženimi bedri, z glavico kakor popek bele lilije in prsi kakor nevarna mehka zadeva, ki sili skozi svileno tančico in išče, koga bi požrla. In brhko mora biti kakor koza v planinah, pohlevno kakor mlado jagnje, če se mu približa volk in vročekrvno kakor žrebec, če ga amurček popraska po srcu. Drugače ni poezije in muzi se utegne pripetiti, da odide od žalosti v samostan. Vidiš, v kakšno nevarnost si spravil naše pesnike. Kaj naj počno, če postane muza usmiljena sestra v uršulinskem samostanu? Ah, ah, ni prav, da si tako trdosrčen!

Res, Seliškar tudi deklet ne opeva tako kakor so jih dosedaj opevali naši pesniki. Med delavke je zašel in delavkam je posvetil svojo pesem. Vidi jih, kako si v sajah in potu svojega dekliškega obraza služijo vsakdanji kruh, kako hira in gine njihova mladost med umazanimi stroji, kako da hodijo od jutra do večera otožna

po dvorišču in tvornici in gledajo v tla, kakor da so izgubila dragocen kamen. Med njimi je najlepša in najbolj sajasta Minca. Tudi ona išče dragulj, morda ga je izgubila, morda ga pa sploh imela ni, kdo ve. Koliko deklet je po tvornicah velikih mest, koliko jih je tudi pri nas, ki ne poznajo dekliške mladosti, niti ljubezni, ki jih sili današnja »kulturna« družba v moralen prepad, ki vedo za najsvetejše čustvo samo kakor živali, ker jim je v težki borbi za obstanek umolknilo in okamenelo srce! Tudi Minca išče dragulj, prve dekliške ljubezni, pa je ne najde, ker ni mehka in nežna kakor mestna dekleta, ker jo kvečjemu prime okorno za podbradek kak delavec — sotrpini, ki tudi nima časa in srca za nežno ljubimkovanje. Mračno in žalostno je njeno življenje, kakor cvetka brez solnca raste med sajastimi družicami in pesnik jo vprašuje, kdaj bo konec teh strašnih dni, kdaj bo tudi ona čutila človeško ljubezen, kdaj bo tudi ona lahko ljubila in zaužila divne sanje mladosti? Odgovor bere iz njenih oči. Minca je zavedno proletarsko dekle. Kadar po-

slednji dragulj zdrkne na umazano tla, mu odgovarjajo njene otožne oči. Kadar ne bo več razkošja in razuzdanosti velikih mest, kadar ne bodo več sijali biseri na mehkih, prenasitih prsih, kadar ne bo več hodila prostitucija po plesnih dvoranah in salonih in trdila, da je najbolj poštena in kulturna gospa Morala, kadar bodo sajasta dekleta spoznala, da imajo tudi ona pravico do čiste ljubezni in srečnega rodbinskega življenja in si znala to pravico tudi priboriti kot svobodne in ravnopravne članice človeške družbe. Tega cilja pa ne bo doseglo kako olepševalno in dobrodelno žensko društvo, ki jih imamo pri nas čedno število in ki tako glasno kriče o svojem kulturnem delu in napredku, pa so ženske od dne do dne večje sužnje, marveč zdrava ženska organizacija, ki bo dvignila žensko iz sedanjega žalostnega in poniževalnega položaja.

Značilno za Seliškara kot našega prvega liričnega revolucionarja je tudi to, da v svojih pesmih ni egoist, da vidi samo tuje trpljenje in mu podreja svoje duševne nagibe, da ne dviga

Majniške proslave.

Praznik dela je potekel po vseh naših dosedanjih informacijah po vsej državi mirno, čeprav so oblasti z nasilnimi in primerno neumnimi sredstvi skušale povsod izzvati krvave incidente. V splošnem je bilo opaziti, kako je proletarsko gibanje od lanskega leta nazadovalo, če hočemo nazadovanje imenovati to, da so se iz njega izločili elementi, ki so svetovno vojno prespali in ki so pripravljeni biti danes ptič in jutri miš. Kar je ostalo razredno bojnih čet, je jedro jugoslovanskega socializma, ki ne odreče v najhujši reakciji in ki bo baš s popolnim strnjenjem v organizacijo do prihodnjih Prvih majev njegovo staro moč zopet obudilo na vse drugačnem nego dosedanjem temelju.

V naslednjem podajamo par poročil iz posameznih krajev, pri čemer pozivljamo sodruge naj pošljejo še nadaljnja čimprej na uredništvo našega lista.

V Celju proslava na zunaj ni bila tako sijajna kakor pretekla leta, zato pa je bila moralno tem silnejša. Da se socialistično misleče delavstvo letos ni tako razmahnilo, je predvsem krivo to, ker so nam oblasti v najstrožjem tonu prepovedale vsako javno manifestacijo na ulici, od preproste manifestacije z rdečimi znaki do korakanja v sprevodu z godbo in zastavami. Po mnenju teh slavnih oblasti, naj bi nam bilo dovolj, če se par ljudi, ki se ne boje nabite puške in bajoneta, zbere na Dečkovem trgu poslušati običajni slavnostni govor, ki so mu pa tudi prepovedale vsebovati resnico o naši državni, nacionalni in drugi gnilobi — recte o smrdljivem gospodarstvu naše kapitalistične reakcije. Vsi protesti niso zalegli nič, ampak delavstvo se vseeno ni ustrašilo tako, kakor bi bilo vladajočemu režimu ljubo. V nedeljo 29. aprila je tukajšnja »Svoboda« kot prvo točko na sporedu proslave uprizorila v vseh ozirih krasno uspelo Kristanovo dramo »Samosvoj«. (Gl. poročilo v prvomajniškem »Napreju«). Na dan 1. maja pa je na tisoče proletarcev po ulicah nosilo rdeče znake. Pred gostilno Svetel v Gaberjih se je navzlic prepovedi zbrala močna skupina socialističnih Celjanov in Gaberčanov, h katerim so se pridružili še sodrugi iz Štor. Žal, da godba štoranskih sodrugov radi že omenjenih prepovedi, ni prišla; istotako ni bilo rdečih zastav razen društvene zastave iz obeh pevskih zborov vrlih Štoranov in »Naprejevcev« sestavljenega pevskega zbora, ki so se žnjo postavili na čelo. Po pozdravnih pesmih tega zbora, so se sodrugi, ne meneč se za svarilo, spontano uvrstili v sprevod, ki so se mu medpotoma pridruževali vedno novi sodrugi, in so korakali za pesmijo v

v oblake svojih notranjih čustev in bitij, ki mu morda vsaj deloma krase vsakdanje življenje, kar je bil dosedaj vodilni motiv naše lirike. Predaleč bi zašel, če bi hotel bolj globoko poseči v posamezne pesmi, kakor sem po svojih močeh skušal v začetku, to pa z edinim namenom, da vsaj nekoliko posvetim v obraz sodobni človeški kulturi, ki je pri nas Slovencih tem bolj malenkostna in mršava, čim manjši smo kot narod, in čim bolj dosledno capljamo za svojo krušno materjo — zapadno Evropo. Zato se hočem naslednjih pesmi dotakniti samo površno, izvzemši one, ki govorijo o svetovnih problemih in so posebno merodajne za današnje razmere.

(Dalje prihodnjič.)

Celje. Ko je sprevidel prikorakal na Dečkov trg, je bilo sodrugov že kakih šeststo. Tam je s. Koren z lepimi besedami obrazložil pomen in zgodovino Prvega majnika in tisto, kar se gospodskim ušesom preje ni hotelo poslušati. Povdarjal je potrebo tesne združitve med ročnim in duševnim proletariatom in povedal, da nas je na shodu sicer zbranih veliko manj nego druga leta, ampak ti, ki se niso ustrašili svaril lastnih funkcionarjev in celo nobenih puškarskih groženj, so kader, ki bo s svojim vzgledom zasejal seme neustrašene revolucionarnosti v one proletarce, ki so na celjskih ulicah sicer nosili rdeče znake, a se niso iz strahu pridružili sprevodu in zborovanju. Na one maloštevilne pa, ki so izostali samo zato, ker je bil delavski sprevod brez godbe, na te ne računamo. Po shodu, ki so mu sodrugi sledili z navdušenjem in stisnjenimi pestmi, smo šli zopet v sprevodu v Gaberje, kjer je s. Koren ponovno govoril. Popoldne ob dveh se je namesto veselice vršil izlet v Laško, ki se ga je udeležilo mnogo sodrugov — zopet s pevskim zborom, kolesarji in par tamburašev, s pesmijo in smehom. Udeležencem bo ostal ta izlet dobro v spominu in bi ne bilo nič napačnega, če bi se take prireditve še večkrat vršile. Žal, da se radi prepozna priroda v Laško ni mogel več vršiti napovedani shod v Hudi jami, ampak s. Koren je navzoče in nenavzoče domače sodruge iskreno pozdravil v imenu celjskega proletariata. Opaziti pa je bilo, da bo treba za socializem v teh krajih še mnogo delati. Iz Celja še to: Omeniti je treba, da je bila policija toliko pametna, da ni motila ali skušala preprečiti spreveda iz Gaberij v Celje in s tem povzročila nepotrebne incidente. Na povratku v Gaberje smo opazili par stotnih vojaštva, kar gotovo ni bilo brez namena. Dobro je, da se nas slavni »faktorji« tako boje — čim bolj bodo pazili na naše korake, temprej se bodo lahko prepričali: socialisti nismo razbojniki, ki bi šli na ulico razbijati tisto, kar smo ustvarili s svojimi rokami; smo pa ljudje, ki izzivaj ne bodo mirno požrli. Punctum! — Kleriki so tudi »proslavljali«. Znana železničarska godba, tista, ki zna tako ščititi stavkokaze in se iz tega vzroka ponujati buržoaziji v najem, je vodila kakih 30 tercalk — nič več! — po mestu, da smo se imeli priliko dobro nakrohotati zmagovitim pohodom klerikalnega solidoproletarizma s Pollakom.

Maribor. Kakor nam poročajo, v Mariboru ni bilo posebnih svečanosti. V sprevodu je korakalo letos veliko, ogromno manj ljudi, nego jih je bilo v lanski desetstisočici. Sodrugi iz Maribora naj iz dogodkov tega dne sprevidijo, koliko smeš dati na gibanje, ki se ne opira na samo organizacijo in naj v svojem delokrogu pripomorejo, da se končno odpravi tisto razmerje, z drugim socialističnim gibanjem na Slovenskem, ki je krivo, da moramo še vedno samo zedinjavati tam, kjer bi lahko že davno imeli konsolidiran položaj.

Šoštanj. Proslava 1. maja se je vršila pri nas v najlepšem redu. Zjutraj so odkorakali naši sodrugi in sodružice, na čelu pevske društvo »Svobode«, korporativno v Velenje po rudarsko godbo. Ob pol 10. dopoldne so dospeli sodrugi v krasnem sprevodu z dvema rdečima zastavama in godbo v Šoštanj. Takoj nato je s. Koradej otvoril javen shod z lepim uvodnim govorom, pozdravil sodruge goste in podelil besedo Ignaciju Mihevcu iz Ljubljane (katerega je neki član kra-

jevne organizacije SSJ v Šoštanju naročil kot govornika brez vednosti okrož. in pokr. odbora SSJ). Ta je obrazložil pomen socialističnega gibanja po celem svetu, ustanovitve I. in II. internacionale in uvedbe 1. majnika kot praznika mednarodnega proletariata. Leta 1890 smo na Slovenskem praznovali prvič 1. maj. V tistem času je bila buržoazija še tako ošabna, da nam ni hotela nobena tiskarna tiskati naš 1. majski list. Tiskati se je moral na Dunaju. (Govornik pokaže en izvod takratnega majskega lista). Kot drugi govornik je nastopil s. Leskošek iz Celja. Izvajal je približno sledeče: Pozdravljeni boritelji, ki ste dospeli semkaj, da pokažete vaše blede obraze in žuljave roke! Vi, ki morate delati celo leto noč in dan za kapitalizem, vi ste dospeli, da praznujete največji praznik na svetu, to je praznik dela. Zbrali smo se, da protestiramo proti gospodarskemu zaslužnjenju s strani kapitalizma, proti socialni reakciji, proti »Orjuni« in proti vsem nakanam, ki nam jih pripravlja kapitalistični razred in ki gredo za tem, da bi nas mogel oropati gospodarsko in politično. Prihajam iz kraja, kjer je oblast prepovedala vsak pohod po mestu in nosenje rdeče zastave. Radi tega je naša dolžnost, da na tem mestu izpregovorim naš najodločnejši protest. (Medklici: Pufj reakcija!) Vi vidite lahko danes, kdo je z nami in kdo proti nam. Razni trgovci in njih somišljeniki, kateri nas odirajo celo leto, nas danes gledajo skozi okna z drugih nadstropij. Od spodaj so pa odprli trgovine, s čimer jasno manifestirajo proti nam ter pokažejo pravo lice, da so sovražniki delavskega praznika in naši obenem. Oni spoštujejo razne praznike, ki jih odreja kakšen škof ali papež in če jih napiše kakšen minister v obliki »državnega praznika«. Ne spoštuje pa našega praznika, ki ga praznuje proletariat celega sveta. (Pufj! Škandal!) Danes protestiramo nadalje proti zakonu o zaščiti države (kapitalistov), ker nam pobija zakon o zaščiti delavcev. Protestiramo tudi proti socialni reakciji Socialno zakonodajo hoče gospoda reševati z neko »Orjuno«, katera tvori filialko meščanske skrahirane politične stranke. Danes štejem obenem naše vrste zavednih razrednih boriteljev, da pokažemo buržoaziji, da si ne damo teptati naših pravic. Na današnji proslavi tvorimo naš ljudski parlament, na katerem se izrekamo za edinstveno fronto proletariata, za socializem. Naj živi mednarodna socialistična ideja! (Splošno odobranje.) Od »neodvisnih strok. organizacij« je nastopil Hlebec iz Ljubljane. Nato so zapeli pevci: »Bratje, vsi enaki smo.« Tako se je završilo krasno zborovanje.

Velenje. Proslava 1. maja je bila v kljub raznim klerikalnim hujskarijam sijajna. Ob 12. je dospela godba iz Šoštanja z gosti med večstisočglavo množico, ki je bila tam na sejmu. Kmetie so gledali vihranje rdečih zastav. Shod se je vršil v vrtu pri Raku, na katerem sta govorila Hlebec in Leskošek, podobno kakor v Šoštanju.

Krasna majska manifestacija v Zabukovci. V krasnem številu se je zbralo delavstvo iz drž. rudnika Zabukovca in drugi, ki so prikorakali v lepem redu z vihrajočo zastavo in godbo na prostor zborovanja. Govoru s. Pastoreka so burno odobraval, ker jim je v krasnih besedah orisal pomen Prvega maja. Nato se je pripeljal s. Čebular iz Celja, ki je v učinkujočih besedah kritiziral oblasti, da so prepovedale skoro vse, kar je k praznovanju delavskega praznika star običaj.

Pozivljaj je sodruge, naj delajo z vsemi silami za duševno revolucijo, za organizacijo, ki naj prihodnjega Prvega maja pove krepko besedo, da je Prvi maj delavski praznik celega sveta in da ne dovoljujemo nobenih prepovedi. Po končanem govoru se je razpečalo lepo število »Napreja« in godba je zaigrala dva krasna komada, na kar je vse delavstvo skupno odkorakalo na mesto, kjer se je vršila prosta zabava.

Politične vesti.

Davidović je, kakor smo točno prerokovali, s svojo akcijo padel v vodo, iz katere se je potem izkobilal prejšnji ponesrečenec Pašić, da sestavi samoradikalno vladu. Kako bo s to rečjo, tega si sedaj še ne upamo prerokovati, ker je čisto mogoče, da se izvede koruzna akcija čisto po načrtu, kakor so ga sestavili radikalci, Radičevci, klerikalci in Turki v Zagrebu, mogoče pa je tudi, da bodo demokrati sedaj pritisnili s kakšnimi nasilnimi sredstvi, o čemer je zadnje dni precej govora. V Beogradu so zborovali srbski nacionalisti, ki so zahtevali »močno« vladu.

Najnovejše v vladni krizi: Poročajo še nepotrjeno vest, da je kralj odklonil sestavo samoradikalne vlade. V tem slučaju nas čaka še druga možnost, ki smo jo omenili proti koncu prve politične vesti.

»Delavstvu, ki je v državi in narodu eden izmed prvih pozitivnih činiteljev«, so v radikalnih »Jutranjih novostih« na Prvi maj voščili »prijeten praznik vse ohranjujočega in proslave vrednega dela.« Hvala, hvala! Hvala tudi za prepovedi, ki jih je izdala vlada iz stranke istih »Jutranjih novosti« k proslavi tega dela!

V Sarajevu so obsodili štiri frankovske doktorje, ki so se pri pogrebu Soče, tistega, ki so ga zadnjič nacionalisti ubili, pregrešili z »antidržavnimi« govori. Zato pa so izpustili orjunaše, ki so osumljeni svoječasnega napada na muslimansko tiskarno.

Grške predloge o solunskem vprašanju je naša vlada z nekaterimi izpremembami sprejela.

Dvoboji. Fašistovski poslanec Giunta je imel z nekim fašistovskim stotnikom dvoboj radi medsebojnih težkih obtožb. Oba sta bila ranjena. Oba sta ostala lumpa.

Lenin je za novo boleznijo zbolel, za pljučnico, poročajo buržuji. Bog ima s tem trdoglavcem, ki nikakor noče umreti, res velik križ, ko mu mora vsak dan kako bolezen ozdraviti, in hudič tudi, ki mu mora po priporočilu meščanskih prosilcev vedno znova kako bolezen nagrbiti.

Dnevne vesti.

Za izenačenje koledarja bodo razpravljali te dni na carigraskem kongresu vzhodne cerkve.

Nerednosti pri pošti smo ugotovili pri našem naročniku »Napreja« s. Karolu Verhovniku iz Šoštanja, kateri je v preteklem mesecu dobil samo 7 krat dostavljen »Naprej«. Vse njegove reklamacije so bile zaman. Apeliramo na poštno upravo, da napravi v tem oziru red.

Celje.

Žrtev železniške službe je postal postajni delavec Franc Belak iz Štor dne 1. maja ob 8. zvečer. Ponesrečenec je izgubil nogo, radi česar je danes v tuk. javni bolnici umrl. Imenovani zapušča ženo in dva otoka.

Klerikalna veselica 1. maja na Babnem pri Janiču v Celju, je bila cela »dolina Šentflorjanska.« Vršile so se orgije, ki ne spadajo v področje krščanske ljubezni in cerkvenih zakono-

nov. Neki plinarški uradnik (mestne občine celjske), kateri že več mesecev farba svojo ženo, da tako slabo zasluži v plinarni, da ji ne more več plačati za hrano, t. j. za gospodinjstvo, kakor 250 Din mesečno, imel je n. pr. na klerikalni veselici kar 2 metresi in druge uživalce svojega denarja, ki so pijančevali čez mejo. Sedaj nam je jasno, zakaj se ravno okrog klerikalcev zbira čreda pijancev in idejnih individualistov.

Pretep med materjo in sinom v alkoholnem stanju. Hribnik, delavec tvrdke Rakusch v Celju, ki je stanoval pri svoji materi, hišnici na Glavnem trgu štev. 6, in ki je v zadnjem času podlegel notoričnemu pijančevanju, se je z materjo skregal in stepel. Pretep je nastal radi pijanosti matere in sina. Mati nosi vidne znake na obrazu od pridobljenih sunkov. Takih in podobnih slik opazujemo v celjskem okolišu mnogo. Katoliška morala in etika, kje sta, da odpravita take nedostatke? Ali ni to kršenje pietete do starišev?

Maribor.

Esperantski krožek »Svobode« bo imel pouk v soboto 5. tm. ob 8. zvečer. Pridite točno.

Iz strok. gibanja.

Savez železničara Jugoslavije bo imel 20. in 21. tm. svoj kongres v Zagrebu.

Organizacije državnih nameščencev so imele v ponedeljek in torek posvetovanje glede skupne akcije za izboljšanje njih položaja. Izgleda torej, da z akcijo, kakor jo pri nas propagira zlasti Akcijski odbor, ne bo dosti prida, ker ni idejne enotnosti, še manj pa organizacijske. Kakor smo informirani, so se n. pr. med samimi železničarji strojevodje odpovedali skupnemu delu.

Vestnik „Svobode“.

Seja odbora delavskega izobraževalnega društva »Svobode«, podružnica v Celju, se bo vršila v ponedeljek ob 19. v Delavskem tajništvu, Vodnikova ul. 3. Radi važnosti dnevnega reda je udeležba stroga dolžnost.

Predsednik.

Delavci! kupujte čevlje samo z znamko »Peko« domačih tovaren **Peter Kozina & Ko., Tržič**, ki so najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na drobno in debelo **Ljubljana, Breg 20.**

Kultura.

»Književna kritika«, glasilo bosansko-hercegovskih literatov in umetnikov, je izšla te dni v Sarajevu. Priobčuje raznovrstno, zanimivo gradivo. Revija — mesečnik — stane 6 Din za vsak zvezek in je pisana v latinici kakor tudi v cirilici.

Dopisi.

Zidani most. V »Jutru« št. 101 z dne 29. 4. t. l. najdeš med oglasi tudi zahvalo udeležencev na pogrebu gospoda Emila Gmeinerja iz Radeč pri Zidanem mostu. Zahvala je izrečena še posebej raznim društvom in osebam. A eno društvo, katero si videl skoraj na čelu spreveda in kateremu bi šla tudi majhna zahvala ali vsaj priznanje, da je tudi precej pripomoglo na krasni udeležbi v sprevodu, ne najdeš med njimi in to je »Glasbeno društvo Zidani most.« Kot udeležencu na pogrebu se mi vsiljuje radovedno sprašanje: Zakaj ta izjema?

Poslano.

Gospodom invalidskega odseka v Ljubljani v album!

Podpisani je vložil že pred dvema letoma pravilno kolkovano prošnjo za podelitev tobačne trafike namesto osebi, ki je po invalidskih uredbah in zakonu ni bila upravičena imeti. Javnost se bo morda čudila, da je kaj takega mogoče, ampak dejstvo je, da se omenjenim gospodom dve leti, ki sta pretekli, še vedno ne zdita dovolj dolgi. Pri tem pa odgovarjajo na vprašanja dosledno tako, kakor jih prosilec ne postavlja. Le poslušajte! Dne 20. marca t. l. sem potom upraviteljstva Invalidskega doma v Celju zopet vložil prošnjo za pospešitev ugodne rešitve in sem obenem vprašal, kje je neki moja prva prošnja. Odgovorili so mi, da se sestavi nekaka komisija, katero pa sestavljajo že dolgo. In, če se ne motim, so jo celo že sestavili, ker informiran sem, da so baš s tako komisijo že jeseni l. 1921. tisto trafiko podelili že drugi osebi in menda kar dvema. V jeseni l. 1921., a jaz sem svojo prošnjo vložil nekoliko pred spomladjo istega leta, to je 6. marca! Kaj naj rečem k temu — kaj naj rečem o načinu, s katerim me imate, gospodje, za neumnega? Odgovorite točno na vprašanje, ali pa mi pošljite samokres, da storim konec temu obupnemu življenju in bo potem tudi javnost znala pravilno oceniti delovanje urada, ki nosi naslov socialnega skrbstva. Bo potem tudi vedela, počemu plačuje tako visoke davke — tudi za vzdrževanje ljudi, ki bi morali skrbeti za vojne žrtve.

Alojzij Hudoklin,

100 % ni vojni invalid, ki že nad 4 leta zaman prosi za primerno eksistenco. Invalidski dom, Celje.

MILENIN:

Skopi vitez.

Slika z nekega koncerta.

Puškin je pisal, Rahmaninov vtil mžslil v akorde.

Po preperelih stopnjicah se spušča vitez v temno podzemlje starodavnega gradu. Oprezno je odprl tabernakel z najsvetejšim in zdaj se ozira boječe okrog. Šest kelihov, polnih človeških solz in krvi stoji pred njim. Zlato in biseri so razdelili temo. V šestem kelihu še ni dovolj krvi. Vitez stoji in siplje iz pesti nove kaplje dragocene, človeške krvi. Radost, nebeška naslada zveni iz akordov. Žubore kakor gorski vrelec, lijejo se po dvorani in odmevajo v srcih poslušalcev. Šest zabojev zlata in demantov je napolnil skopuh, tisočim nesrečnim trpinov je izpil kakor pijavka kri, otrokom je izsušil materina prsa, nevesti je ugrabil ženina, možu je ubil ženo, oskrnil je mladega dekleta, solze, ki so tekale s koščenih obrazov, je razlival po svojem razkošnem vrtu, s prošnjami in kliči obupa je krmil lovske pse, z bičem je podil od hiše berače in zdaj stoji tu in uživa plodove svojega plemenitega dela.

Odzvenela je pesem strasti, v skopuhovi duši se je zganila vest, črv je ugriznil in rana skeli. Akordi buče kakor poletni grom. Skopuh vidi s krvjo in solzami oblit pot, po kateri je hodil in zbiral bogastvo dan za dnem. Vidi posušene bilke na livadi, kjer je kosila njegova požrešna kosa, vidi trupla, ki jim je izsesal življenje, vidi, kako pije dete materino kri, ker so usahla pod njegovimi prsti njena prsa. In strah ga grabi za dušo in srce. Telo drhti in misli blodijo v preteklosti. Muzika je strašna, seka in reže, peče in plazi se kakor oštudna kača. V strahu in trepetu gleda vitez, kako se je stresla zemlja in vrgla iz sebe vse solze in kri, ki jo je prelijal za svoje bogastvo. In zdi se mu, da je nastal

nov vesoljni potop, da se bo zdaj zdaj zadušil v svojem svetišču, sredi svoje moči in slave. Toda to je le domišljija, trenutni strah, črv, ki je ugriznil pa zopet utihnil.

In skopuh je pomirjen. Akordi se poležejo, muzika postane nežna, boža dušo in pōdi strašne prikazni proč. In zopet zadrhti, zadoni in se zareži kakor satan ob vznosju umirajočega. Bogatčin se spomni, da je njegova moč neomejena. Stopim na plan, ozrem se okrog, skličem svojo vojsko, kakor oni kralji, ki so mu zvesti vojščaki z rokami znosili goro prsti, da je stal na nji in zrl pred seboj svojo slavo. S prstom zganem in po trebuhu se priplazijo, kakor pretepeni psi: lizali bodo moje noge, poljubljali moja oblčila, valjali se pred menoj v prahu in srečni bodo, če jih udarim s svojo vse-mogočno pestjo. Zlato, demanti, bogastvo, moč, slava! V mojih rokah je vse. Storim, kar hočem. Ubijem človeka, oskrnim devico, zapovem in gole se bodo zvijale pred menoj žene, možje pa bodo gledali svojo sramoto, kajti jaz sem bogat, močan, moja so telesa in duše ponižnih sužnjev. Muzika v čudovitih akordih slika to peklenko silo in zmagovito samozavest skopuha. In zopet postane nežna, ki je v razsekano rano bajzam, gladi in boža razburjene živce in prehaja v globino duše, kjer vzbudi skrb in bojazen.

Mogotcu se zdi, da se bliža koščena smrt. Bogastvo, moč in slava se bliža svojemu koncu, treba bo v zemljo, ki je izvrgla to satansko kreaturo in strah se ga polasti. Ne misli, kaj bo po smrti, kako bo v zemlji, ne: oči upira na kup zlata, z njim je zvezano telo in duša, v njem je njegovo življenje. In daj naj vse to zapusti? Sin je zapravljivec, njegovi žepi so preluknjani, pognal bo v brezskrbnem življenju vse, kar je on, oče zbiral s tolikimi mukami. In satan mu še peče na uho: skrij, zakoplji globoko pod zemljo, da ne najdejo človeške oči, da nihče ne bo užival, kar si nakopičil. Skopuh se oklene te misli, neguje jo v duši kakor mati svoje dete, akordi so mehki, boječi, polni skrbi in strahu in pesem je končana...

Mehke roke z bisernimi prstani ploskajo, razgaljena prsa se dvigajo in padajo, oči žare, občinstvo je navdušeno. Roke, na katerih sem videl kri in solze in bisere iz teh solz, so ploskale, oči, iz katerih se je režal skopuh v podzemlju, so žarele in prsa kakor mehke blazine, ki so pila drugim materam mleko, da njih otroci hirajo in umirajo, se niso raztrgala kakor zagrinjala v judovskem svetišču. Le tam nekje v kotu sem videl spačen obraz, s krvjo zalite oči in stisnjene pesti.

Odšli so domov, pa niso zardeli, ko je umetnik odgrnil njihove podne duše. Tudi sramovali se niso lastnega obraza, ker niso več ljudje. Le v kotu se je tiščal človek, ki je bil žalosten in težko mu je bilo, da je po obliki podoben njim. Toda bil je sam.

Naslednji dan je kritika povedala, da je neka gospa med koncertom preglasno kihnila in da se je pevec nekje zmotil za pol tona. Mm, da!

K mongolskemu vprašanju.

Sloviti ruski mislec Solovjev je v nekem svojem delu spregovoril k temu vprašanju, ki se vedno znova pojavlja pred evropsko javnostjo, naslednje besede, ki jih podajamo na tem mestu predvsem zato, ker globoko režejo v vprašanje evropskega človeka:

»Moje mnenje o tej stvari je, da je vsega konec. Vse smernice svetovne zgodovine, ki smo jo delili v stari, srednji in novi vek, so zadele ob konec... Profesori zgodovine so postali

nepotrebni. Stvar, o kateri so predavali, je izgubila sedaj svoj živi pomen, nič več ne bo mogoče govoriti o vojni med belo in rdečo rožo. Vsega tega je konec... Toda, s kakšnim moralnim upravičenjem gre Evropa borbi s Kitajsko nasproti? Krščanstva ni, idejno stojimo tam, kjer smo stali za časa trojanskih vojn, samo, da so bili takrat mladi, krepki junaki, ki so šli na nasprotnike, danes pa so slabotni starci.

Nasprotje dveh kultur, kitajske in evropske, vodi pravzaprav k nasprotju dveh splošnih idej, ideje reda na eni in ideje napredka na drugi strani. V trenutku zgodovinskega spopada teh nasprotij more Evropa le v tem slučaju zmagati, če ostane zvesta ideji, ki ji daje zmisel do obstanka. Toda ravno ta pogoj se odraža v današnjem umstvenem življenju evropskih narodov zelo slabotno. V prevladujočih pojmih naše sedanosti se izpreminja napredek v neurejem in nezmisljen menjavanju zgodovinskih momentov, ki niso po združujočem principu medsebojno vezani. V navadnem pojmu »napredka« ni tega, kar napreduje v resnici, kajti ni tu eno samo človeštvo, ampak je le raztrgana vrsta zaporedno se vrstečih pokolenj. Sedanjost zanika preteklost, da bo v prihodnosti sama zanikana. Napredna misel sedanosti je v Evropi izgubila svoj ideal, kajti ona ne veruje več v absolutni zmisel sveta in naravno tudi ne več v absolutni cilj popolnosti. Ta gnila praznosta navadnega pojma o napredku je vzbudila v Evropi razočaranje o tej ideji sami. Breznačelna reakcija naših dni išče, mesto da bi napake domišljavih napredniakov popravila, rešitve za Evropo v principih Kitajske, v absolutnem oboževanju preteklosti, sledeč edini skrbi, kako bi vzdržala od vseh strani že podkopane temelje tradicionalnega reda, ki je v svojih slučajnih oblikah izgubil vso svojo notranjo moč.

Neron na Kapitolu.

Sam stojim tu in zrem na zublje krvave, požirajoče bruna in strehe hiš! Glej, zdaj poneha naval ognjen, zdaj bo umri popoinoma! — Ha piš, močnega vetra privej je od daleč, tam iz Kampanije, izpod vitkih cipres: njegov dih je objel te pojemajoče zublje, žareče jih poljubil in razvnel jih do besnosti — in grozeče iznova navale na vrsto hiš! — Tresk, bum, bum, bum, bum! Čuj tramovje grmi in podira pod sabo, kar živega dihal — Orjaška je tvoja moč, gorostasna in brezkončna, o sin velikega Olimpa, plamen krvavordeči! —

In jaz sem te razvnel, jaz temelj sem položil življenju tvojemu po teh prostorih! — Glej, zubelj, ki se vzpenjaš visoko, oblizuješ vsak steber in v prah ga streš, ki stopi ti na pot. O glej: Na obraz padam pred tebe in usmiljenja prosim! — Ne zgase, ker sem ti udan, za one usmiljenja, ki leže nedolžni, strti pod tvojimi udarci! Poslušaj moj proseči glas, krvavordeči maščevalec bičev, križevih potov, Golgot in postaj ter Kristusov, na križih krvavečih: Koliko jih je, ki te ne poznajo še, a za tabo vleče jih nagon; boje se te, ker slikajo te drug kot demona, podirajočega kulturo, kot satana, požirajočega njih duše! — Trepet gre pred in za teboj! Razsvetli jih, prižgi luči in jih napolni s svojimi močmi! —

Tako mogočni Neron, imperator! —

Baš spomnil se na rimskega mogotca sem in podajem ti ga tu, brat — proletarec za prevdarek!

Zarko Arnšek.

ZARKO ARNŠEK:

Refleks iz sobe z rdečo lučjo.

Krvavordeče prameni so sijali skozi okna, ko sem mimo šel... in hipoma sem se spomnil mladosti svoje in bridko sem zahtel.

Nejasno mi je bilo v duši, korakajočemu ob visoki hiši vzdihovanj, ob celjski invalidnici. Kakor otroka me je presunila tista rdeča luč iz okna ene številnih sob, prenapolnjenih s trpinami. O, vi trpečih, spreglejte in videli boste, kje je vaš dom, kje hišica, iz katere oken odseva vedno podobna lučica.

Spomin mi je ušel nazaj, za celih dvanajst let nazaj. Otroci sem bil tisti-krat, neboljen in neveden. Telo mi je bilo kakor suhi južini in vik mi je uhajal iz osušenega grla, ko je to zahteval moj silni sopotnik skozi solzno dolino.

Nekega večera sem ležal na peči. Topla je bila, mati je pred dobro uro in pol vzela kruhek iz nje. Mrak mi je pretel s svojimi strahovi in vztrepetal sem, ko je švignila zunaj mimo okna rumena lučka: mati je nesla svinjam piče in si je svetila s svečo.

Zadremal sem; v polsnu me je nenadoma zaščegetalo ob trepalnicah in streslo me je nekaj, da sem skočil kot besen kvišku in nekaj zakričal. Kaj je bilo?

Brat je odprl hišna vrata in pomolel v sobo najprej z rdečim papirjem omotano luč. Na moj presunljivi krik se je gromko zasmejal in skočil k meni na peč.

»Ne boj se, bratec, ne trepeči pred to zverino! Ne stori ti ničesar žalega! Glej, v dušo ti posvetim, da spoznaš cilj svoje trnjeve poti. Vidiš, otrok si še, revišče majceno, in strah te je te rdeče luči; meni pa je hudo in slepota me obdaja, če ne vidim vseh predmetov z njo osvetljenih! — In koliko jih je še! Saj je njena svetloba tako lepa in njeni blažilni žarki vsi prepojeni z njeno ljubeznijo!«

In brat je postavil lučko pred mene. Tisti hipec sem zagledal v njeni svetlobi ozko stezo, vodečo skozi bodičevje in ostro kamenje daleč, daleč...

Nocoj pa sem se spomnil nenadoma zopet svojega brata, vrednega moje goreče ljubezni... in nastopil sem ono trnjevo pot...

Brutus.

(Morala odpadnikov in koristolovcev.)

Poznam čudnega psička. To vam je vzor-kosmatinec! Ti krasni, dobri psiček, dragi hav-hav! Pripadaš najplemenitejši pasmi tvojega mnogostranskega plemenitega rodu, ti si res — ovčar, narava te je že ustvarila, da varuješ nedolžne ovčice pred besnimi, krvoločnimi volkovi. Gledaš samo na interes tvojega gospodarja, ki ti je radi tvojih dobrih lastnosti, radi tvoje zvestobe, radi tvoje pazljivosti in vestnosti izbral edino pravo ime: »Pazi«! Te tvoje kreposti, dragi, zvesti Pazi, je spoznal tudi debeli rodoljub iz našega malega mesteca. Janez Dolgouh, tako je ime našemu dobremu, debelo-rejenemu, narodu in dinastiji vedno zvestemu kramarju iz našega malega, zelo malega mesteca. »Naši mestni psi«, pravi sam sebi Janez Dolgouh, »to so ti prave pravcate mrcine! Gonijo se ti

okoli po naših cestah in ulicah, gledajo in vohajo samo za mesom in kostmi in pohujšujejo s svojim nenravnim početjem našo dobro, nepokvarjeno deco. Teh psov kar ne morem več gledati, teh mestnih mrcin, ki niso za nikakorabo. Moj rajni Cezar je bil le nekaj vreden. Hudič naj vzame tega konjederca! Toda Pazi tam pri mojem znancu na deželi, ta pa mi ugaja. To je pes, ki vsaj ve, zakaj je pri hiši. Dober je in zvest, čuva dom pred tatovi. Tega Pazi-ja moram kupiti na vsak način. Pameten je, kar pa mu manjka fines, mu jih bom pa že vtepel v glavo.«

In res, Janez Dolgouh ni štedil z denarjem, ne z besedami, dokler ni bil dobri, zvesti Pazi njegova last. — Vse je občudovalo tega kosmatinca. Otroci so pri njihovem prihodu v Dolgouhovo hišo kar skakali veselja.

Pazi se je kmalu prilagodil povsem novim razmeram. Postal je bolj gosposki, bolj resen. Na svojem prejšnjem domu je imel siromak še to slabo navado, da ni gledal mnogo na čistost in dostojnost. Vsak kraj mu je bil dobrodošel. Kdo bi mu pa to zameril? Devetindevetdeset dobrih lastnosti izbriše tudi ta madež. Tega se bo v novih razmerah že odvadil.

In res, njegovo ime je zaslovelo kmalu tudi izven ozkih zidov male hišice Janeza Dolgouha. Postal je kmalu radi svojih že prisvojenih in sedaj na novo pridobljenih kreposti, radi svojega razuma, potrpežljivosti, zmernosti in skromnosti vzor vsem velikim in malim tovarišem svojega plemenitega rodu. Povsod so ga hvalili kot štirinogatega Natana Modrega.

Dolgouh mu je kmalu v vsem zapal. Samo njegovo ime mu je bilo preveč običajno. »Stara fraza ne vleče več«, si misli Dolgouh. »Dajmo mu novo ime, ki bo blagodejno donelo na uho.«

Ker je Dolgouh mene smatral za bolj inteligentnega, se obrne name za svet.

»Če je bil v vaši hiši poprej Cezar«, mu pravim jaz, »potem se Pazi naj imenuje sedaj Brutus.«

Ime je Dolgouhu tako ugajalo, da ni dalje vpraševal po izvoru in pomenu.

Brutus je kmalu začel hoditi s svojim gospodarjem k mesarju s torbico v gobcu. Celo sam je prinesel večkrat v torbici vsakovrstnega mesa na dom. Kakšne muke je trpel ubogi Brutus! Mastno svinjsko ali goveje meso mu je pač šegetalo v nos. Toda zaveda se v polni meri svojih dolžnosti, ni se dotaknil niti z jezikom krasnih mesnih kosov, ampak je svoje žlahtno breme mirno in s stoično dostojno gesto prinesel svojemu gospodu.

Pa kakor rečeno, je med pasjim rodом mnogo, mnogo lopovskih individuev. Premnogo se jih goni brez posla po cestah, kradejo Bogu dneve, dobrim, zvestim in zaslužnim psom pa poberejo izpred oči še tiste kosti, ki bi jih morali oni sami dobiti. — In tako so se takrat zarotili vsi ti nepridipravi, ki zapravljajo svoje življenje v brezposelnosti in uživanju. Zarotili so se proti našemu dobremu, zvestemu Brutusu, ki s torbico, polno najboljšega mesa, ni postal nezvest svojim prvotnim načelom in dolžnostim prepričanja.

Zarotniki so si izbrali ugodno priliko. Danes jo je naš Brutus samozvestno mahal sam k mesarju. V torbici je imel listek, na katerem je bila zapisana množina in kakovost zahtevanega mesa. Nazaj grede ga naenkrat napadejo sredi ceste vsi nepridipravi — bilo jih je gotovo deset večjih in manjših, toda vseh enako požrešnih, prav vseh mogočih pasem. Nič hudega slutečega obkolijo te grde bestije —

niti lajali niso, so že vedeli zakaj — iztrgajo mu iz gobca torbico in planejo na plen, kakor hijene na mrhovino. Trgali so se vsak za svoj košček in in bil je grozen prizor te nečloveške požrešnosti in sebičnosti. Brutus, trenutno ves preplašen, gleda in gleda to početje in ni mu hotelo iti prav v glavo. Ko pa vidi, da le vsi psi imajo tako krasno pojedino, se slednjič zave in se celo sam loti brez sramu lepega svinjskega rebra, ki ga njegovi tovariši še niso utegnili pogoltniti.

Pojedina je bila kmalu pri kraju. Samo nekaj kosti je še ostalo, ki so jih nenasitni požeruhi še nadalje glodali. Med temi je bil tudi naš slavi Brutus. Tudi njemu je svinjsko rebro prav dobro teknilo. Kar obližoval se je z dolgim, rdečim jezikom. Blaženost in zadovoljstvo se mu je čitalo že iz njegovega pasjega obraza in njegovih tako zvestih oči. V tem trenutku sem šel mimo. Jasen mi je bil naenkrat cel položaj in nehote sem vzkliknil: »Tudi ti, moj dragi Brutus, tudi ti žreš!«

Gospodarstvo.

Industrijsko - obrtna vzorčna izložba v Mariboru združena z vrtnarsko, vinsko, umetniško in gradbeno razstavo. (Od 15. do 26. avgusta 1923). Kakor smo že poročali, se vrši v času od 15. do 26. avgusta v Mariboru industrijsko - obrtna izložba, združena z vrtnarsko, vinsko, umetniško in gradbeno razstavo, ki naj predloži svetu razvoj naše industrije, obrti, vrtnarstva, vinarstva, umetništva in gradbenosti. Razstava je zamišljena v večjem številu od dosedanjih prireditelj, kar omogočajo prostori, s katerim razpolaga odbor, kakor tudi številne predpriprave iz vseh krajev Slovenije in Prekmurja, pa tudi iz drugih delov države. K tej razstavi je pritegnjena tudi industrija, ki je pri nas v tesnem stiku z razvojem obrti, pa tudi zato, da je vsakemu podjetju dana možnost, da pokaže svetu svoje izdelke, ne da bi mu bilo treba posečati razne velesojme, ki so združeni z mnogo večjimi stroški. K udeležbi se vabijo tudi ona domača podjetja, ki se nameravajo udeležiti Ljubljanskega velesojma, ker je osnovan poseben odsek, ki bo skrbel za pravočasni prevoz blaga iz Maribora na sejnišče v Ljubljano. Velik uspeh in številna naročila, ki so jih dobili o priliki lanske Pokrajinske obrtne razstave posamezn

razstavljalci jamčijo za to, da se bo le-tošnje razstave udeležilo še mnogo več razstavljalcev in zlasti tudi oni »cin-cariji«, ki so doslej nezaupno gledali na te prireditve in ostali z naročili na cedilu. Podlaga vsake države je gospodarstvo, predvsem pa obrt in industrija. Čim bolj sta razviti ti dve panogi, tem trdnjši so temelji narodnega gospodarstva in države. Zato je potrebno, da na razstavi pokažemo, kaj zmoremo. S tem na eni strani pokažemo občinstvu in vsej javnosti, kaj pridelujemo doma, na drugi strani pa izpodbijemo inozemsko konkurenco ter odpremo domačo obrt in industrijo. Moč pa je le v slogi. Čim več je razstavljalcev, tem večji je uspeh. Zato sleherni obrtnik, sleherni industrijalec na razstavo. Kdor ostane v zapečku, ostane svoj živ dan starokopiten in brez napredka. Razpis uradnega lepaka. Razstavni odbor je razpisal za tri najboljše osnutke uradnega lepaka za industrijsko - obrtno vzorčno izložbo v Mariboru po 2000, 1000 in 500 kron. Osnutek ki bo sprejet, se nagradi seveda še posebej. Vabimo vse zainteresirane, (umetnike, slikarje itd.), da se udeležijo natečaja. Vse informacije glede besedila daje pisarna razstavnega odbora, Maribor, Aleksandrova cesta 22, telefon interurban št. 325. Osnutek je vposlati zapечатeno in označeno samo s šifro natečaja do 8. maja ob 12. uri dopoldne.

Vsa pojasnila glede razstave daje pisarna razstavnega odbora v Mariboru, Aleksandrova cesta 22, telefon interurban št. 325, kamor se je obračati ustmeno, pisмено, ali telefonično.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Franjo Koren
(v imenu pokr. odb. SSJ).
Tisk Zveznetiskarne v Celju.

Pristni
tirolski lodni
za športne obleke
solidno in trpežno blago pri trdki
A. & E. Skabernè
Ljubljana, Mestni trg 10.

Iščem sobo.

Prost vhod, električna razsvetljava, mir, najrajši zunaj mesta. Takojšnje ponudbe na »Naprejevo« uredništvo v Celju.

Vse socialiste opozarjamo, naj ne kupijo nikdar in nikjer ničesar pri tvrdkah, ki ne oglašajo v našem listu.

RIHARD KLOBUČAR ZOBNI ATELJE

GOSP. UL. 27 - CELJE - GOSP. UL. 27

napravljaja in popravlja vse delo pre-eizno, kakor: kavčuk, zlate krone, klin-ske zobe (Stiftzähne), zlate mostiče po zmernih in konkurenčnih cenah.